

"*Neçə sənə əminin evində qalmaq mənim üçün əzab idi. Əminin arvadı bir yandan və qardaşı oğlu bir yandan əmindən bixəbər mənə olmazın əzablar verirdilər*"... *Qələmi yerə qoydu. Yazdıqlarını ağır-ağır oxudu. O, bə-dii əsərlərində çox insanın həyatını, başına gələn faciələri, qəlbinin təlatümlərini, hisslərini, duyğularını qələmə almışdı. Ancaq məşhur yazıcının budəfəki qəhrəmanı özü idi. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev xatirələrini kağıza köçürürdü.*

Yazı masasına söykədiyi sağ əlini çənəsinə dirsəklədi. Bir də yazdıqlarına göz gəzdirdi. Əminsin evində zülüm-zillət görən o uşaq sanki yazıcının keçmişindən gəlmişdi. Sətirlərdən ona baxırdı.

O günədək heç xoş günləri olmamışdımı? Xatırlamırdı. Ancaq eşitdiklərindən bilirdi ki, ömrü belə qəm-qüssə ilə başlamamışdı. 17 may 1870-ci ildə dünyaya gəlişi ilə doğmalarına şadlıq gətirmişdi. Haqverdiyevlərin Şuşa şəhəri yaxınlığında, Ağbulaq kəndindəki mülkləri sevincə bürünmüşdü.

Ona babası Əbdürrəhim bəyin adını verdilər. Balaca Əbdürrəhim bəy təkçə atası Əsəd bəyin yox, həm də əmisi Əbdülkərim bəyin gözünün nuru oldu. Övladı olmayan Əbdülkərim bəy qardaşı oğluna doğma balası kimi baxırdı.

Əzizlənə-əzizlənə böyüyən, bir sözü iki edilməyən körpənin səadət dolu günləri üç yaşında bitdi. Onun Qəza İdarəsində mütercimlik edən atası Əsəd bəy vəfat etdi. Dağlan tifaq faciəsini o zaman körpə Əbdürrəhim bəy öz ailəsinin təmsalında yaşadı. Əsəd bəyin cavan yaşda dünyadan köçməsi ilə sanki ailələrinin üzərində qara yel əsdi. Bir il sonra Hüsniçahan xanım körpə qızı Nabat qucağında ata evinə qayıtdı. Ananın ürəyi qan ağlayırdı. Çünki qəlbinin bir parçasını - oğlunu Haqverdiyevlər ocağında qoyub gedirdi. Hüsniçahan xanım Əbdülkərim bəyin Əbdürrəhimi canından çox istədiyini yaxşı bilirdi. Ancaq qayını arvadının rəhimsizliyinə, əzazilliyinə də bələdiydi. Əbdülkərim bəy evdə olmayan-da uşağı incidəcəkdı. Ona görə də oğlunu özü ilə aparmaq istəmişdi. Amma qaynına söz keçirə bilməmişdi.

Qardaş dərdindən beli бүkүlmüş Əbdülkərim bəy ən böyük təsəllisi, ümidi, nəslinin gələcəyi saydığı Əbdürrəhim bəyi anasına vermədi. Qardaşı oğlunu öz evində doğma oğlu kimi böyüdəcəkdı...

Yazıcının qələmə aldıkları da ömrünün bundan sonrakı sətirləri idi. Əbdürrəhim bəy bayaq yarımçıq qoyduğu xatirələrini yazmağa davam etdi: "Əminə şikayətlənməkdən qorxurdum. Çünki şikayətdən sonra iқиqat əzabını alacaq idim". Yenə əl saxladı. Xəyalları yazıcını o günlərə apardı...

Əmisi evində həyatı ikiye - əminsinin evdə olduğu və olmadığı vaxtlara bölünmüşdü. Əbdülkərim bəy evdə olanda ona gözün üstə qaşın var deyən olmazdı. Əmisi onu əzizləyir, o, evdə olmayanda incidilib-incidilmədiyini soruşurdu. Balaca Əbdürrəhim bəy başına gələcəklərini bildiyi üçün həqiqəti söyləməyə qorxurdu.

Elə ki, Əbdülkərim bəy qapıdan çıxırdı, Əbdürrəhimin həyatının ağır dəqiqələri başlayırdı. Əminsinin arvadı və onun gətirib evində övladı kimi saxladığı qardaşı oğlu onu döyür, incidirdilər. Ona görə əmisi evdən çıxanda Əbdürrəhim özüən xələti bir yer tapır, gözə görünmək istəmirdi. Seçdiyi tənha guşədə əminsinin evindən daha rahat, xoşbəxt olurdu. Orda qurduğu xəyallarında analı-atalı, bacılı günlərinə qayıdırdı.

Əbdülkərim bəyin evə gəldiyini biləndə üzə çıxırdı. Onu bu dünyada hər kəsdən çox sevən, qoruyan doğmasının varlığı balaca Əbdürrəhimi ürəkləndirirdi.

Ancaq həyat ona bu ümidi də çox gördü. Bir gün yenə öz xələvəti guşəsinə sığınıb gözlərini qorxa-qorxa qapıya dikmişdi. Həs-rətlə əminsinin gəlişini gözləyirdi. Ancaq ən böyük havadarı olan əminsinin əvəzinə onun qara xəbəri gəldi. Qonşu bəylər Əbdülkərim bəyi qətlə yetirmişdilər.

Əminsin evindəki tək pənahlı da artıq yox idi. Bundan sonra əmisi arvadı ilə onun qardaşı oğlunun qorxub-çəkinəcəkləri kimsə qalmamışdı Onu hər gün döyürdülər. Ümidi kimi dözü-münün də tükəndiyi bir gündə onların əllərindən qurtulub ayaqyalın qaçmağa başladı. Həsənəli bəy Sadiqbəyovun evinin qarşısında dayandı. Bu evdə onun anası, bacısı yaşayırdı.

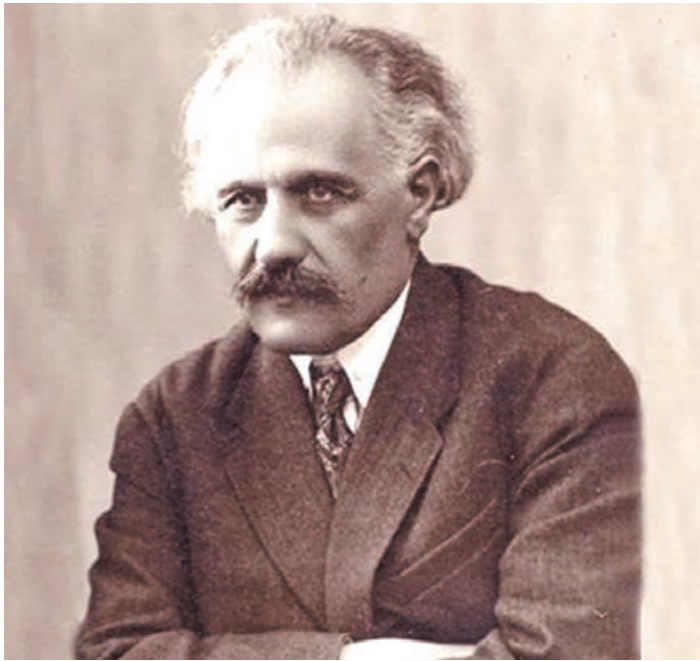
Hüsniçahan xanım Əsəd bəyin vəfatından bir neçə il sonra Həsənəli bəy Sadiqbəyovla ailə qurmuşdu. Əbdürrəhim ani tərəddüddən sonra titrək əlləri ilə qapını açdı. Anası onu görəndə qollarını açıb qabağına yüyürdü. Balasını həsrətlə bağrına basdı. Bir-birlərinə sarılıb ağladılar. "Nabat, qızım, gəl, qardaşındır, üzündən öp" - Hüsniçahan xanım bir kənarda dayanıb onlara baxa-baxa göz yaşı tökən qızına səsləndi. Nabat qardaşını qucaqladı.

Həsənəli bəy Sadiqbəyov Əbdürrəhimi mehribanlıqla qarşıladı. Savadlı olan Həsənəli bəy yeddi yaşlı oğulluğundan da təhsil almasına çalışdı, ona rus dilində yazıb-oxumağı, danışmağı özü öyrətməyə başladı. Oğluna görə həmişə narahatlıq keçirən Hüsniçahan xanımın artıq ürəyi sakitləşmişdi. Ailədə ən çox şadıyanalıq edən isə balaca Nabat idi. Özündən iki yaş böyük qardaşının gəlişi ilə o həm də oyun yoldaşı tapmışdı. Baci-qardaş ilk gündən ayrılmaz dosta çevrildilər...

Bundan sonra baş vermişlər barədə yazmaq nədir, düşünmək belə ağırdı. Amma elə xatirələr var ki, insanın yaddaşında hər zaman canlı qalır. O gün olanlar da yazıçı Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin hafizəsində keçmişə çevrilə bilmirdi.

Həsənəli bəy hər il yay aylarında ailəsi ilə Şuşa yaxınlığındakı yaylağa köçərdi. 1878-ci ilin yayında da yaylaqdaydılar. Hamısının əhvalı xoş idi. Ancaq balaca Nabat hamıdan şən görünürdü. Səhərdən-axşamədək qardaşı ilə birlikdə qonşu uşaqlarla oynamaq, çayda çimmək xoşuna gəlirdi.

Həmin gün də qaçdı-tutdu oynadılar. Sonra oyunlarını çayda davam etdirdilər. Çayın sularına baş vurur, gülür, əyləndirirlər. Birdən sanki çayın gözü döndü. Suları bulanmağa, iti axmağa başladı. Hələ qorxu hiss etməyən uşaqlar şənləndirilər. Çay isə getdikcə burulğana dönürdü. Bir az əvvəl dünyanın qayğılarından xəbərsiz olan uşaqlar indi onları oyuncaq kimi atıb-tutan çayın sularında ölümlə pəncələşdirdilər. Qarşısında aciz

Görkəmli ədibin zəngin xəzinəsi

qaldıqları amansız sel gözlərinin qabağında yoldaşlarını aparırdı.

Hay-haray düşdü: "Uşaqları sel aparır". Eşidən sahilə doğru qaçdı. Suları qırmızıya boyanmış çaya çatanda dayandılar. Aralarında üzməyi bacaranlar az deyildi. Ancaq dəliyə dönmüş sellə əlbəyaxa olmaq ölümü gözə almaq idi. Həyat isə şirindi. Uşaqların ürək parçalayan fəryadları, nalələri aləmə yayılmışdı. Onların imdadına çatmaq hissi həyat eşqindən güclü çıxanlar çaya atıldılar. Uşaqların hamısını xilas edə bilmədilər. Nabatı tapıb sahilə çıxaranda artıq gec idi...

Dərd-ələm içində yaylaqdan geri döndülər. Amma əvvəlki həyatlarına bir də heç vaxt qayıda bilmədilər. Şad-xürrəm keçirdikləri günlər bitdi. Altı yaşlı Nabatın ölümüylə evə matəm çökdü. Sən demə, dünyalarını şənliyə çevirən o balaca qızın varlığı imiş. Bunu Nabatın yoxluğunda anladılar.

Əsəd bəyin yadigarını qoruya bilmədiyini düşündükcə Hüsniçahan xanımın əzabları daha da artırdı. Anasının acınacaqlı, pərişan halı, qısa müddətdə isinişdiyi bacısının yoxluğu Əbdürrəhimi sarsıtmışdı. Bacısından sonra özüne yer tapmırdı. Nə üzü gülür, nə də uşaqlara qoşulub oynayırdı. Təkçə Həsənəli bəy ona yazıb-oxumağı öyrəndə, özü ilə harasa aparanda dərdini müvəqqəti də olsa unudurdu.

İki il sonra - 1880-ci ilin mayında Həsənəli bəy müflis oldu-ğu üçün Şuşaya köçdülər. Həmin ilin yayında o, Əbdürrəhimi Şuşadakı Yusif bəy Məlik-Haqnəzərovun müvəqqəti hazırlıq yay məktəbinə qoydu. Həsənəli bəy kimi, Yusif bəy Məlik-Haqnəzərovun da Əbdürrəhimin təhsilində böyük rolu oldu.

Həmin ilin sentyabrında imtahan verib şəhər məktəbinə qəbul edildi. Orada bir il oxudu. 1881-ci ildə Şuşa şəhərində al-tısnıflı yeni tipli məktəb açıldı. Əbdürrəhim təhsilini Şuşa Real-ni Məktəbində davam etdirdi. Yusif bəy Məlik-Haqnəzərovun da bu məktəbdə müəllim işləməsi onu çox sevindirdi. Yusif bəy böyük həvəskarı olduğu teatrı da şagirdlərinə sevdirirdi.

Xatirələrini kağız üzərində sıralayırdı. Teatra sevgisinin yarandığı günlərinin məqamı çatmışdı. Əbdürrəhim bəy yazırdı: "1884-cü ildə, 14 yaşında ikən bir dəfə teatra gətdim. Mirzə Fətəlinin "Xırs quldurbasan" pyesini oynayırdılar. Teatrdə pərdə açılmayınca mən bu əqidədə idim ki, fokus göstərəcəklər. Pərdə açıldı. Bir də baxdım ki, müəllimim Yusif bəy əynində

dı. Generalın həyat yoldaşı ona fransız dilini və musiqi alətlərində çalmağı öyrədirdi.

Şəhərin ədəbi və mədəni mühiti ilə tanış olduqca Əbdürrəhim bəyə elə gəlirdi ki, bambaşqa bir aləmə düşüb. O, rus və Qərb ədəbiyyatını öyrənir, vaxtaşırı teatra gedirdi. Oxuduğu əsərlər, baxdığı tamaşalar düşüncələrini aydınladı, onu yazıçı, dramaturq kimi formalaşdırırdı. Sankt-Peterburqda Mariinski və Mixaylovski teatrlarının zəngin repertuarları, peşəkar aktyor heyətləri vardı. Ancaq Əbdürrəhim bəyin qənaətinçə, onların heç biri Aleksandrinski Teatrı ilə müqayisəyə gəlməzdi. Bu teatrı o, Yusif bəydən sonra özünün ikinci müəllimi hesab edirdi.

Əbdürrəhim bəy Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa şəhərində vəfat etmiş, Şuşa şəhərində dəfn edilmiş, Şuşa şəhərində xatırlanan, Şuşa şəhərində yad edilmiş, Şuşa şəhərində sevilən, Şuşa şəhərində qorunan, Şuşa şəhərində yaşayıb-oxumuş, Şuşa şəhərində doğulmuş, Şuşa şəhərində böyümüş, Şuşa şəhərində yaşamış, Şuşa